

festivalové noviny

59. Poděbradské dny poezie I Čtvrtok 26. května 2022

3 OTÁZKY PRO LAUREÁTY

1. Jak jste přijal(a) zprávu o tom, že se stanete laureátem-laureátkou ceny Křišťálová růže a co to pro Vás znamená?
2. Čím vícem je pro Vás poezie?
3. Sázel(a) jste už někdy růži, nebo to bude v Poděbradech do jedinečného zámeckého rozária vůbec poprvé?

Odpovídá Libuše Švormová

1. Jak jinak než s velkým potěšením. Je to spojení všeho, co mám ráda – Poděbrady, růže a poesie. Co si víc přát?
2. Poesie stála u zrodu mé touhy po herectví. Obdivuju hlavně české básníky, ty dávné a i ty, kteří neváhají psát poesii i dnes.
3. Ano, kdysi na chatě. Měl to být lem záhonu z malých růžiček, ale vyrostly veliké, a tak tehdy zklamaly. Ale pro tu dnešní bych si hezký velký vzrůst přála.

Odpovídá Ladislav Frej

1. Samozřejmě je to pocta, ale já vždycky, když padají termíny jako „laureát“ nebo třeba „V. I. P.“, tak se toho trochu straním. Promiňte, mně sice bylo osmdesát, ale pořád se cítím mladý na to být laureát... Potěšilo mě, když jsem si ve Zpravidali přečetl, kdo všechno ocenění dostal. Řekl jsem si: „Tak já mám být tedka postavený na piedestal vedle pana Štěpánka a dalších bardů,“ a mírně mě to uchvátilo.
2. Je to nedílná součást mého života. S poezíí jsem začínal v Brně na škole. Měli jsme tam Divadlo poezie X, kde se sešla parta nadšenců kolem Radima Vašínského, muziku dělal Petr Skoumal, texty psal Milan Uhde. Naši guruové byli Jan Skácel, Oldřich Mikulášek a hlavně Ludvík Kundera, bratranc Milana Kundery. Dělali jsme například jeho krásnou koláž, která se jmenovala Historie Velikého Okresního Kýzala. Hráli jsme to dost dlouho, než nám to zatrhli okresní výbor... Na škole jsem měl rád umělecký přednes, kdy nás skvěle vedla paní profesorka, která v Divadle E. F. Buriana dělala veškeré voicebandy. Poesie takto se mnou krácela a krácela. Když jsem z Brna odešel do Pardubic, tak tam zase Helena Glancová jako květinku pěstovala poetickou kavárnu. Tato část mého života s poezíí vymizela, jakmile jsem přešel do Ostravy a posléze se vrátil do Prahy. Ale v Praze jsem měl možnost dělat poezii v rozhlasu. Nezapomenutelný pro mě byl Máchův Máj s režisérem Pepíkem Melčem, naprostým perfekcionistou, v obsazení Hrušinský, Lukavský, Somr, Preiss a já s nimi. Byla to nová zkušenosť, navíc Máj miluju už od školy. Rád bych ho udělal i při večeru předání Křišťálových růží, ale musím se zamyslet, jak to zkrátit... Závěrem nesmím zapomenout, že jsem byl velmi ovlivňován svou zesnulou manželkou Věrou Galatíkovou, která skvěle recitovala, měla pořady ve Viole.
3. Ano, mám. Sázím růže, především ty popínavé pro pergoly. Ale i do záhonu v přední zahrádce už jsem zasadil několik „normálních“ růží.

Odpovídá Anna Javorková

1. Každé ocenenie umelca poteší, povzbudí ho do další práce – je to uznanie nášho snaženia. Ceny Křišťálová růže si nesmierne vážim a přijímam ju s pokorou a vděkou.
2. Poézia je pre mňa ako vzácný klenot – vo svojej skratke, presnosti, je ako hudba. Milujem poéziu.
3. Ruže patria medzi moje obľúbené kvety, ale ešte som ich nesadila. U Vás to bude po prvýkrát raz.

Sláva! Opět zahajujeme další Poděbradské dny poezie. Už paděsáté deváté! Budou opět mladé díky převaze studentů hereckých škol i úspěšných amatérů z Čech, Moravy a Slovenska, kteří se účastní naší soutěže jednotlivců – Fóra přednesu poezie a prózy. Čeká nás mnoho skvělých pořadů počínaje zahájením v atriu poděbradské radnice a zahajovacím koncertem Luboše Pospišila, který nese příznivý název Poesis beat, přes pořady studentů

hereckých škol v oblíbeném cyklu VIZITKY, až po slavnostní večer Křišťálových růží a závěrečný Koncert laureátů. Zveme všechny také na setkání s významným básníkem, režisérem a profesorem Milošem Horanským, který pořádáme k jeho nastávajícím devadesátinám. Stále se těšíme z přízně města Poděbrady v čele s panem starostou Jaroslavem Červinkou, děkujeme všem pracovníkům Městského kulturního centra za spolupráci při přípravě a průběhu festivalu, Herecké asociaci za záštitu a podporu, Ministerstvu kultury a Státnímu fondu kultury i Nadaci Český literární fond za finanční podporu. Přejeme všem hodně úspěchů, divákům dobrou náladu a potěšení z uměleckých zážitků. Ať se letošní Poděbradské dny zase vydaří!

Marta Hrachovinová, předsedkyně spolku SLOVO a HLAS

Vážení účinkující, milí hosté, vítám Vás v Poděbradech na právě začínajících Poděbradských dnech poezie v duchu hesla „Ve jménu života, radosti i krásy“. Vítejte na 59. ročníku festivalu přednesu poezie a prózy. Věřím, že v bohatém programu najdete i chvíliku na setkání s přáteli, na procházku kvetoucím městem či posezení v některé z kaváren. Těším se na setkání s účastníky a na jejich vystoupení. Jako vždy přivítáme české i slovenské umělce.

A velkou událostí bude předání Křišťálových růží – nejvyššího ocenění v oboru uměleckého přednesu, které se při Poděbradských dnech poezie uděluje. Město Poděbrady bude opět obohaceno, neboť nositelé ocenění vlastnoručně zasází svoje živé růže do poděbradského rozária na prvním zámeckém nádvoří, kde se z jejich kvetoucí krásy mohou těšit a radovat všichni příchozí. Stejně jako se mohou těšit na krásné slovo, kterého věřím, že v těchto čtyřech dnech jako obvykle uslyšíme hodně. V letošním roce si Poděbrady připomínají 550. výročí povýšení na město a tato skutečnost byla inspirací pro autory čtvrtičního odpoledního pořadu „Co řeka neodnesla“, v němž zazní výběr z děl polabských básníků. Věřím, že malé posunutí tradičního konání z dubna na květen nebylo žádným problémem, a mimo krásu slova se všichni účastníci a návštěvníci budou moci více potěšit i místní kvetoucí krásou. Přeji Vám příjemný pobyt v Poděbradech a budu rád, když do našeho lázeňského města opět zavítáte. Na výlet, za odpočinkem či na jiné kulturní, společenské, sportovní akce nebo jen tak, třeba na procházku. Vítejte v Poděbradech a prožijte u nás krásné dny.

Jaroslav Červinka, starosta města Poděbrady

59. Poděbradské dny poezie I Čtvrtý 26. května 2022

Když jsem se svojí maminkou, herečkou, pedagožkou a velkou milovnicí poezie Gabrielou Vránovou natáčel dokumentární celovečerní film Království poezie Gabriely Vránové, maminka vyslovila jednu myšlenku: „Poezie není o recitování, o memorování, o nějakém přednesu, poezie je filozofií života a kdo nevnímá poezii, přichází o určitou životní kvalitu. Samozřejmě, že bez poezie se dá žít, a velmi dobře, ale život je bez ní chudší.“ Plně s jejími slovy souhlasím. Poděbradské dny poezie je jeden z mála profesionálních festivalů, který se navíc ještě v československé verzi poezii věnuje. Moc a moc držím palce, aby přežil nelehké doby, které rozhodně poetické nejsou a které poezii nepřejí. Pokud to jen trochu půjde, pomohu, co mohu.

Váš Ondřej Kepka

Foto: Lenka Hatašová

Vizitky VIZITEK

Příliš velké srdce

„Po skončení klauzur v uměleckém přednesu na Vyšší odborné škole herecké v Praze nám bylo trochu líto, že se loučíme s poezíí Václava Hraběte. Proto jsme uvítali možnost zúčastnit se s jeho verší Poděbradských dnů poezie a překročit hranice interního školního vystoupení.“

David Schneider a spol.

Ota Pavel: Nejhezčí den Daniela Groussarda

„Naše vizitka je o radosti ze sportu, ať už jste v roli sportovce, nebo diváka, a také o tom, že poslední nemusí nutně prohrát.“

Jana Švrtecká

7 kytic pro buvola

„J. R. Pick byl satirik, textař a dramatik, významná postava z počátků hnutí tzv. divadel malých forem. Narodil se 4. 5. 1925 a zemřel předčasně ve věku 57 let, 25. 3. 1983.“

SMYSL NESMYSLU

Každý kdo má jarou mysl ví, že nesmysl má smysl.
A nesmysl se smyslem přestává být nesmyslem.
J. R. Pick

Čtyři kytice ze sedmi. Sedící Julie, stojící zleva: Barbora, Adéla a Marie. Chybí kytice Tereza a bodlák Jan. Do počtu sedmi jsem jako odkvetlou kytku započítal sebe. Fotografoval MgA. Jan Niederle.

Scénář jsem připravoval k jeho nedožitým pětadvadesátinám, realizace s jiným ročníkem se kvůli koronaviru dočkal až dva roky poté. Jiří Robert Pick byl po celá sedmdesátá a osmdesátá léta minulého století povětšinou osobou nežádoucí. Byl bych nerad, kdyby se na něj zcela zapomnělo.“

MgA. Josef Novák Wajda

Vol'ba

„Ako tvorci sme sa sami zamýšľali pri realizácii hry, prečo to vlastne robíme? Komu to chceme zdieľať? Vieme sami čo chceme v živote robiť?

Všetky príbehy, ktoré sa na javisku objavia sú inšpirované realitou života, mnoho z nich sú príbehy nášho okolia, samozrejme sarkasticky prenesené na pódiu. Každá jedná postava nám niečo hovorí a my sa rozhodujeme sami, či si od nej vezmeme ten dobrý ale horší pohľad na budúce povolanie.

Napríklad ja (Viktória Hodvan) by som rada bola baletka a zároveň kamionistka, ktorá precestuje svet.

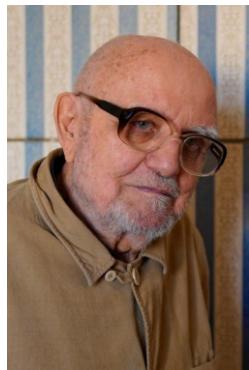
Na diskusii s ľuďmi po predstavení, ktorá je vždy súčasťou, sme sa dozvedeli rôzne nápady o pracovných pozíciach, o ktorých sme ani netušili, že môžu existovať.

Toto naše divadelné „bábo“ je pre nás veľkým zázrakom československej tvorby za poznaním nových pohľadov, názorov, pracovných skúseností a hlavne teda, rozhodovania sa, čo budem – keď budem?“

Viktória Hodvan za team Vol'ba

Seřečné pozvání na setkání s básníkem Milošem Horanským v „předvečer“ jeho devadesátin

Ráda bych všechny pozvala do Zámeckého biografu na sobotní setkání s mimořádnou osobností – s divadelním i rozhlasovým režisérem (i hercem), také režisérem inscenované poezie, hereckým pedagogem-profesorem, organizátorem, odborným publicistou, politickým kverulantem – a hlavně – básníkem...

Básníkem, jehož tvorba se vyznačuje dramatičností, četnými novotvary, citovou vypjatostí a zároveň i odporem k sentimentalitě, důrazem na osudovost, vnímáním života mezi okamžikem zrození a smrti. Určujícím rysem jeho poezie je především tvůrčí, přiznakový a obohacující vztah k jazyku.

I o tom s ním budu vést rozhovor a citovat z jeho básnického díla, které poprvé publikoval v roce 1960, poslední jeho sbírka Litanie o svatém Jidášovi a hladu po lásce vyšla letos. Je pro vás připravena v poděbradském knihkupectví Kanzelsberger, Turinského 44, v blízkosti zámku.

Marta Hrachovinová

Miloš Horanský: Jinou verzi nekonečna

Jestli jsi smutná Cipriáno
nabídnu ti jinou
verzi nekonečna

Vede ulicí koloběžkovou
přes zadní dvorek předků
až k daru úžasu

Tam se prohánějí
dřeva leštěných tváří
a všechny vůně ruky

jejímž smyslem bylo hladit
Ze smíchu je tam křídlo
velké jako vítr

Protože se mi možná už před více než deseti lety zrodil v hlavě nápad spojení muziky a poezie do jednoho útvaru ve smyslu ne poezie zhudebňované, ale poezie současné, živé, vymyslel jsem si pojmem poesis beat. Poprvé jsem ho použil na poslední desce s 5P jako podklad pod cédéčko. To sousloví je tam napsané.

...V řadě jazyků je to slovo bráno jako poezie, ale v našem prostoru nezdomácnělo. Já se poezii zabýval už v C & K Vocalu, byla to poezie nejen současná, ale i velmi stará, nejen v případě Francoise Villona, ale i dalších autorů. Musím připomenout, že jsme se s poezíí Francoise Villona zúčastnili vynikajícího představení Hodina mezi psem a vlkem v tehdejším Realisticém, dnes Švandově divadle. To představení po čtyřech reprízách komunistický systém razantně zastavil. Pak už jsem spolupracoval s Pavlem Šrutem a dalšími vesměs živými básníky, Ladislavem Kantorem, Janem Saharou Hedlem, Františkem Strálczyńským...

...Někde jsem četl, že Vladimír Mišík bude na novém albu zpívat další básníky z historie. V té souvislosti jsem si uvědomil, že Václava Hraběte jsem slyšel už v roce 1968, kdy za námi jako studenty přijel do Kutné Hory Mirek Kovářík a tam nás touto poezíí úplně uzemnil. A byl to jeden z důvodů, proč jsem se poezii začal skutečně věnovat.

...V dalším roce jsme měli sborovou recitaci, dostali jsme se až do celostátního finále Wolkerova Prostějova. Tam jsme sice nevyhráli, protože jsme se předtím trošičku upravili v místní hospůdce, ale i tak

to byl obrovský zážitek. Recitovali jsme Jobovu noc Františka Hrubína. Samozřejmě, Pří vám, Karino od Pavla Šruta pro mě je další důležité spojení, protože žiju v Kutné Hoře, a to je město Jiřího Ortena. Takže těch návazností je opravdu hodně a mohu říct, že jsem se poezii opravdu věnoval.

...S Jiřím Hájíčkem se znám řadu let. Napsal knihu povídek Vzpomínky na jednu vesnickou tancovačku a u té příležitosti jsme se sblížili a zjistil jsem, že piše takovým poetickým jazykem v próze, cítil jsem z jeho psaní poezii. Tak jsem se ho na to zeptal a on mě překvapil odpovídí, že se poezii zabýval dřív, než začal psát prózu. Takže to pro něj nebylo nic nového. Jen si musel ujasnit, jak jeho verše půjdou dohromady s muzikou, ale podle mého názoru si to sedlo báječně. Jsem hodně spokojený. (zdroj: play.cz)

Luboš Pospíšil

O vínu s Jaroslavem a Vladimírem

„Neumím tento dar pít na povel, protože k němu potřebuji příležitost a klid a pohodu, která se právě tímto darem násobí. Nejem vinař v odborném smyslu slova, ale požitkář, který se rád pomazlí – miluju barvu tohoto královského nápoje a je lhostejno, je-li do zlatova, či do barvy krve stvořená. Fascinuje mě jeho vůně (pro někoho buket), která je mnohdy významnější než jeho chuť, ale když ta se zdaří a na jazyku se rozprostře to neopakovatelné blaho, pohoda se násobí a myšlenky dostávají odvážnějších podob. A mít ušlechtile myšlenky, to je přece ten nejkrásnější dar, který nám tento nápoj může nabídnout.“

Jaroslav Brendl

„O víně bylo napsáno a řečeno mnoho krásného, ale i poučného. Ať už tak nebo tak, pravdou zůstává, že víno bylo, je a vždy bude součástí našich životů. Já osobně si konzumaci vína spojuji vždy s nějakou slavnostní chvílí, kdy celý svět je v hávu bělostnému a zlatý déšť na milence prší. Jedinečný okamžik pro splynutí člověka s člověkem. Víno je spolehlivým průvodcem takovéto chvíle. Naléváme si jej do poháru a s úctou a opatrností zdviháme výš a výš, sledujeme, jak jiskří, jako pěna na kameni bystřin. Víno nám dává naději na přátelský cit a vzájemné porozumění. Nesmí se však proměnit v lacinný nápoj na rohu ulice. I u vína totiž platí všechno s mírou, neboť víno v přiměřeném množství zdraví prospívá a v přílišném zdraví škodí. Příklady blahodárných účinků dobrého vína uvádíme z literárních pramenů, příklady škodlivosti vína volíme z nejbližšího okolí. Přijměte tento malý hymnus na víno jako pozvánku na čtvrtční večer do Zámecké vinárny, kde se od 21.00 hodin rozbalí literárně hudebně leporelo s názvem „Verše o víně aneb od bůžka po Buška“, kde toho o víně prozradíme mnohem více.“

Vladimír Soldán

Co je gemshorn? Středověký nástroj flétnového typu vyrobený z rohů evropského i afrického skotu, který svým tónem připomíná díky velkému vnitřnímu prostoru okarínu. Hrát na něj bude „při vínu“ Eva Káčerková.

Program 59. Poděbradských dnů poezie

Čtvrtek 26. května

16.00 Slavnostní zahájení 59. PDP

Úvodní slovo starosty města Poděbrady Jaroslava Červinky, prezidenta Herecké asociace Ondřeje Kepky a předsedkyně spolku SLOVO a HLAS Marty Hrachovinové

Co řeka neodnesla

Pořad věnovaný 550 letům povýšení Poděbrad na město

Vybrali z děl polabských básníků a účinkují: Martina Longinová a Václav Mlčoch

Atrium městského úřadu / Obřadní síň

17.30 Losování pořadí Fóra přednesu poezie a prózy I. a II. kategorie

Zámecký biograf

19.00 Luboš Pospíšil – Poesis beat

Koncert výjimečného zpěváka (a jeho hudebních přátel) pro všechny se slabostí pro nezaměnitelnou českou muziku

Divadlo Na Kovárně

21.00 Verše o víně aneb od bůžka po Buška

Literárně hudební leporelo na oslavu vína a jeho blahodárných účinků na lidské zdraví

Účinkují: Jaroslav Brendl a Vladimír Soldán Hudbou doprovodí na loutnu, kytaru a gemshorn Eva Káčerková

Restaurant Zámek

Pátek 27. května

12.30 Fórum přednesu poezie a prózy I. kategorie

Porota: David Kroča (předseda), Zuzana Budinská, Jana Machálková, Apolena Veldová, Eva Žilineková

Divadlo Na Kovárně

17.30 VIZITKY – VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA HERECKÁ PRAHA

Příliš velké srdce

Pořad z veršů všemi generacemi milovaného básníka Václava Hraběte Účinkují studenti 2. ročníku oboru Herectví a moderování: Jan Beneš, Bernard Lím, Patricie Moravcová, Ludvík Petr, Klára Römerová, Valerie Šramová, Barbora Táborská, Anna Vondráčková, Režie: David Schneider

Zámecký biograf

18.30 VIZITKY – CÍRKEVNÉ KONZERVATORIUM BRATISLAVA a KONZERVATOŘ BRNO

Vol'ba

Základná a na pohľad jednoduchá otázka, ktorú si kladie každý človek v určitej fáze života – čo budem?

Účinkují: Viktória Hodvan a František Florián

Scénografie a kostýmy: Miroslava Brňáková

Scénár a režie: Katarína Želinská

Divadlo Na Kovárně

20.00 VIZITKY – JANÁČKOVA AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ BRNO

Ota Pavel: Nejhezší den Daniela Groussarda

Krátký příběh o tom, co se může přihodit během cyklistických závodů v jednom malém městečku

Účinkují studenti 2. ročníku činoherního herectví ateliéru Aleše Bergmana: Tomáš Abraham, Jakub Bagin, Kamil Bačovský, Lukáš Baroš, Hana Drnovská, Bára Horčíková, Jan Lukeš, Nikola Štěpánková, Jonáš Sýkora, Hynek Tajovský, Veronika Šupejová, Monika Tomková, Zuzana Valešová

Na klavír doprovází Petr Svozílek

Pedagogické vedení: Jana Štvrtěcká a Petr Svozílek

Divadlo Na Kovárně

21.00 VIZITKY – JANÁČKOVA KONZERVATOŘ V OSTRAVĚ

7 kytic pro buvola

Verše J. R. Picka ze stejnojmenné knihy s přihlédnutím k nevydaným textům vybral, upravil a do scénáře sestavil Josef Novák Wajda

Účinkují studenti 3. ročníku Pěveckého oddělení: Barbora Barčová, Tereza Hrabovská, Marie Kadlčáková, Julie Ostráková, Adéla Šrubářová, Jan Šobra

Režie: Josef Novák Wajda

Zámecký biograf

21.40 VIZITKY – PRAŽSKÁ KONZERVATOŘ Včera, dnes a zítra?

Zcela nadčasové úvahy Karla Čapka z 20. a 30. let minulého století o významech slov a jejich užívání a zneužívání ve veřejném životě

Účinkují studenti 3. ročníku hudebně dramatického oboru: Tomáš Vardan, Viktorie Čechová, Kryštof Švehlík, Magdalena Prostá, Michaela Mervartová a Otto Dušek z 2. ročníku

Připravily: Eva Vosková a Kateřina Vlková

Za oponou Divadlo Na Kovárně

Sobota 28. května

09.00 Volná tribuna I. kategorie

Seminář s odbornou porotou

Zámecký biograf

12.30 Fórum přednesu poezie a prózy II. kategorie

Porota: Aleš Vrzák (předseda), Martina Longinová, Ivan Němec, Alfréd Swan, Lucia Vrbálová

Divadlo Na Kovárně

17.30 Setkání s Milošem Horanským

(cyklus Setkání s básníkem)

V roce významného životního jubilea bude s básníkem, režisérem a profesorem rozprávět Marta Hrachovinová

Zámecký biograf

20.00 Slavnostní večer předání

Křišťálových růží

Anně Javorkové – laudatio Alfréd Swan

Ladislavu Frejovi – laudatio Aleš Vrzák

Libuši Švormové – laudatio Miloš

Horanský

s následným sázením růží do rozária poděbradského zámku

Hudba: Nela Jeny Skopcová – klavír

Křišťálové růže předají starosta města Poděbrady Jaroslav Červinka a předsedkyně spolku SLOVO a HLAS Marta Hrachovinová

Divadlo Na Kovárně a 1. nádvoří poděbradského zámku

Společenské setkání

Foyer Divadla Na Kovárně a 1. nádvoří poděbradského zámku

Neděle 29. května

09.30 Volná tribuna II. kategorie

Seminář s odbornou porotou

Zámecký biograf

14.00 Koncert laureátů I. a II. kategorie

Fóra přednesu poezie a prózy

se slavnostním předáním cen

a hodnocením laické poroty

Připraví: Apolena Veldová

Ceny předá a s účastníky se rozloučí předsedkyně spolku SLOVO a HLAS Marta Hrachovinová, starosta města Poděbrady Jaroslav Červinka a prezident Herecké asociace Ondřej Kepka

Divadlo Na Kovárně

Na 59. Poděbradské dny poezie přispívají:

Ministerstvo kultury ČR, Státní fond kultury ČR, město Poděbrady, SLOVO a HLAS, Městské kulturní centrum Poděbrady, Herecká asociace, Český rozhlas, Nadace Český literární fond, Crystall Bohemia, Odeon, Nakladatelství Akropolis - Filip Tomáš, Kanzelsberger - knihy po všech stránkách, Rozhlas a televízia Slovenska, PRO vydavatelství